

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2018, declarat de avocata Snejana Pahomi, în numele inculpatului

*Manțog Andrei XXXX, născut la
XX XXXX XXXX, originar și locuitor al s. XXXXX,
r-nul XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

	<i>Termenul de examinare</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>03.04.2017 – 19.02.2018,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>14.03.2018 – 10.04.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>28.05.2018 – 04.07.2018.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 19 februarie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Manțog Andrei a fost condamnat în baza art. 320¹ Cod penal la 120 ore de muncă neremunerată în folosul comunității și în baza art. 320¹ Cod penal la 120 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 130 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

În baza art. 88 Cod penal, timpul aflării inculpatului sub arest preventiv, de 92 zile, a fost inclus în termenul pedepsei aplicate, astfel, considerându-se pedeapsa executată.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate Larisa Beregoi prejudiciul moral de 1000 lei.

2. Instanța de fond a constatat că de la 10.03.2016 până la 11.03.2017, orele 19:30, inculpatul Manțog Andrei, fiind în stare de ebrietate, având intenția de neexecutare a măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, intenționat a neglijat cerințele stabilite de Judecătoria Hînceșt (sediul Ialoveni), în ordonanța de protecție din 09.03.2017, prin care i-au fost stabilite măsurile de interdicție, obligându-l de a părăsi locuința situată în or. XXXXX, s. XXXXX și a sta departe de locul aflării victimelor agresiunii Beregoi Larisa și XXXXX, obligarea de a nu se apropia de locul aflării lor, precum și de a nu contacta cu acestea pe o perioadă de 3 luni, continuând să locuiască în domiciliul nominalizat, manifestând un comportament brutal, exprimându-se cu cuvinte necenzurate în privința lui Beregoi Larisa, făcând scandal, sunându-i ultimei să părăsească locuința, acțiuni soldate cu suferință psihică.

Tot el, la 06.04.2017, având intenția de neexecutare a măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, intenționat a neglijat cerințele stabilite de Judecătoria Hîncești (sediul Ialoveni), în ordonanța de protecție din 09.03.2017, prin care i-au fost stabilite măsurile de interdicție, obligându-l de a părăsi locuința situată în or. XXXXX, s. XXXXX și a sta departe de locul aflării victimelor agresiunii Beregoi Larisa și XXXXX, obligarea de a nu se apropia de locul aflării lor, precum și de a nu contacta cu acestea pe o perioadă de 3 luni, repetat, a continuat să locuiască în domiciliul nominalizat, manifestând un comportament brutal, înjurând-o pe Beregoi Larisa, acțiuni soldate cu suferință psihică.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, că aceste probe dovedesc vinovăția lui și i-a încadrat acțiunile în baza art. 320¹ Cod penal, ca neexecutarea măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, și în baza art. 320¹ Cod penal, ca neexecutarea măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că inculpatul a recunoscut faptele incriminate, s-a căit de cele comise, a săvârșit două infracțiuni mai puțin grave, anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă prin muncă neremunerată în folosul comunității.

Totodată, cu referire la prejudiciul moral solicitat de către partea vătămată Larisa Beregoi în sumă de 10.000 lei, instanța a statuat că potrivit art. 1422 alin. (1), (2) CC, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc, și prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Conform art. 1423 alin. (1) CC, mărimea compensării pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Suma solicitată de partea vătămată Larisa Beregoi în mărime de 10.000 lei, este neproportională prejudiciului moral cauzat acesteia, având în vedere poziția socială a inculpatului și a părții vătămate, posibilitatea materială a inculpatului ce ține de executarea reală a despăgubirilor adjudecate, și că pedeapsa penală de asemenea reprezintă o satisfacție morală pentru partea vătămată.

Astfel este rațional de a stabili părții vătămate Larisa Beregoi o despăgubire bănească în cuantum de 1000 lei, care corespunde suferințelor psihice suportate.

3. Partea vătămată Larisa Beregoi a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasat de la inculpat prejudiciul moral de 10.000 lei.

Apelanta a invocat că, inculpatul a privat-o de locuința situată în or. XXXX, s. XXXX, pentru o anumită perioadă, iar conform înscrierilor din Registrul Bunurilor Imobile, casa este înregistrată cu drept de proprietate după feciorul ei, care este minor.

Prin urmare, inculpatul nu a avut și nu are vre-un drept legal de a se afla în locuința dată. Astfel, deși acesta a fost obligat prin ordonanță de protecție să părăsească locuința respectivă, a continuat o mare parte de timp să locuiască în ea, neglijând indicațiile instanței de judecată, din care motiv a fost nevoită să-și caute alt loc de trai împreună cu copilul minor, pe la rude și vecini.

La fel, a fost nevoită să depună o mulțime de cereri la organele de drept pentru a lua măsurile prevăzute de lege, privind îndepărtarea agresorului din locuința ei.

Disconfortul și trauma psihologică de pe urma infracțiunii săvârșite de inculpat este cu mult mai mare, decât a apreciat instanța de fond, stabilind despăgubiri morale în mărimi inadecvate și disproporționale faptelor comise de inculpate, și consecințelor infracțiunii săvârșite.

Instanța de fond neîntemeiat a lăsat fără apreciere trăirile ei psihice.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2018, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

De la inculpate s-a încasat în beneficiul părții vătămate Larisa Beregoi prejudiciul moral de 10.000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că sentința este nefondată în partea privind încasarea sumei de doar 1000 lei cu titlu de despăgubiri morale, această sumă fiind insuficientă pentru compensarea suferințelor morale suportate de către partea vătămată, or, ea a avut mari retrăiri sufletești în urma comiterii infracțiunii de către inculpat.

Este necesar de a încasa de la inculpate a prejudiciului moral în mărime de 10.000 lei în beneficiul părții vătămate Larisa Beregoi, ținând cont de practica CEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral (Opinia comună privind satisfacția echitabilă//Buletinul CSJ a RM 8-9/24, 2012), cât și de prevederile art. 1423 Cod

Civil, conform cărui mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța judecătorească reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța judecătorească, luând în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul (locul, timpul, vârsta etc.), precum și statutul social al persoanei vătămate. Mărimea prejudiciului moral nu depinde de mărimea prejudiciului material.

Dauna morală se exprimă prin faptul că Larisa Beregoi a suportat mari suferințe morale în urma acțiunilor infracționale ale inculpatului, suferințe relatate prin retrăirile interne, ocazionată prin retrăiri emotiv-volitiv, manifestată prin sentimente de umilire, iritare, rușine, disperare, disconfort, frică față de inculpat.

Astfel, suma de 1000 lei încasată de prima instanță ca reparație a daunei morale este prea mică în comparație cu dauna morală suportată.

5. Avocata Snejana Pahomi a declarat recurs ordinar în numele inculpatului, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței.

Recurenta a invocat că instanța de apel neîntemeiat a casat sentința instanței de fond în latura civilă.

Concluzia instanței de apel nu este bazată pe ansamblul probelor administrate, fiind fondată doar pe declarațiile suplimentare a părții vătămate date în instanța de apel, fără însă a fi apreciate obiectiv.

Partea vătămată nu a prezentat probe suficiente pentru a-și justifica pretențiile materiale și morale pretinse, iar suma stabilită de instanța de fond este una echitabilă în coraport cu prejudiciul cauzat, ori, suma stabilită de 10.000 lei este una excesivă.

Instanța de apel nu a dat apreciere declarațiilor părții vătămate Larisa Beregoi, dar a reiterat semne caracteristice generale manifestării suferințelor morale, nu și în personal trăite de partea vătămată.

În drept, recursul este întemeiat pe *art. 427* Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit *art. 427* alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform *art. 424* alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit *art. 429* alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu *art. 430* alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în *art. 427* și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că în recursul declarat, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în *art. 427* alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept

și argumentarea ilegalității hotărârii contestate în acest sens (pct. 5. din decizie, v.2 f.d. 142).

Rezultă, că acest recurs ordinar nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (pct. 5. din decizie), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea prejudiciului moral cauzat părții vătămate, în strictă conformitate cu prevederile art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, conform căror la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. **Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată** în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. **Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată**, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura civilă.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza

oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura civilă, în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Snejana Pahomi, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2018, în privința inculpatului Manțog Andrei XXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 august 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco